

Балаға логопед қашан керек?

Балаға логопед қашан қажет?

Олар айтқандай, ауруды емдеуден гөрі оның алдын алу оңайырақ. Логопедияда да солай. Мен үш жасымнан бастап логопедке "профилактикалық" баруды ұсынар едім. Дереу жеке логопедке барудың және кеңес алу үшін ақы төлеудің қажеті жоқ-көптеген емханаларда тегін логопед бар, оны қабылдауға жазылыңыз. Олар ешқандай талдау жасамайды, инъекция жасамайды, тіпті ойыншықтар мен суреттер бере алады.

- Логопедиялық диагностика баланың дыбыстарының дұрыстығын тексеруден ғана емес, сонымен қатар көптеген басқа да пайдалы заттардан тұрады, егер бұл, әрине, сауатты логопед болса. Мысалы, логопед баланың назарын, көру және есту қабілеттерін, оның қоршаған әлем туралы идеяларын, сөйлеу аппаратының физикалық жағдайын, баланың интеллектісі қаншалықты дамығанын және баланың жасына сәйкес келетіндігін, оның сөйлеуі қаншалықты бай екенін тексереді (мұнда тек сөздердің саны ғана емес, сонымен қатар жұрнақтар, префикстер және т. б. көмегімен сөздерді қалыптастыру мүмкіндігі, дұрыс сөздерді өзгерту-жынысы, саны, жағдайы), бала оған сөйлеген сөзін қаншалықты түсінеді, суреттерден әңгімелер құра алады ма.

1. **Бала 3 жасында сөйлемейді.** Сөйлеудің өзі туралы түсінік әркім үшін әр түрлі. Біреу үшін " сөйлемейді "дегеніміз кейбір дыбыстарды айтпайды, ал басқалары үшін-" өз", ал басқалары үшін – үнсіз. Міне," үнсіз " — бұл логопедке ойланбастан жүгіну керек жағдай. Бұл үнсіздіктің себебін анықтау маңызды. Сөйлеудің артында ойлау дамитынын ұмытпаңыз.
2. **3 жасында сөйлейді.** Көбінесе бала" өз " тілінде ұзақ уақыт сөйлейді, егер оны отбасында түсінсе. Көптеген адамдар нашар сөйлейтін балалардың балабақшаға қысқа мерзімде барып, анық және анық сөйлеуді үйренетінін біледі. Олардың сөздері мен тілектерін болжайтын ересектер жоқ, балалар да сол жерде және олар салтанатты емес. Не анық сөйлейсің, не ойыншықсыз өзің ойнайсың. Ерекшеліктер болса да. Бірақ бәрінде орта жолды ұстанған дұрыс, егер ол ешқандай сөз айта алмаса, баланы ашуландырмаңыз. Егер нәресте қиын болса, оған жауап беріңіз ("сізге үлкен немесе кішкентай машина керек пе?"), "иә немесе жоқ" деп жауап беруге болмайтын сұрақтар қойыңыз, осылайша сіз оның сөйлеуін ынталандырасыз.
3. **3. Бала дауысты және саңырауды шатастырады (жұмсақ және қатты).** Егер 3-4 жастағы бала "р"-ді "b"-ге тұрақты түрде ауыстырса және керісінше (в-ф, г – к, д-т) барлық сөздермен-логопедке хабарласыңыз. Бірақ егер бала мұны мезгіл-мезгіл жасаса, ол сөйлеуіне жаңа дыбыстар енгізеді және бұл процесс күрделі, оған уақыт қажет. Мұнда сіз тек баланы қолдай аласыз, дұрыс болған кезде мақтай аласыз, бұрмаламаңыз, күлмеңіз және одан кейін қате қайталамаңыз. 4-

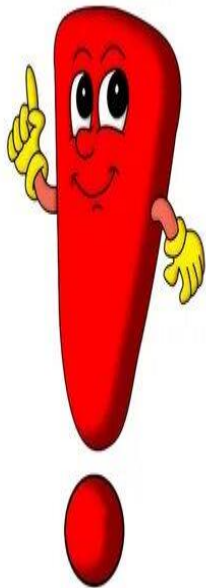
5 жасында "ш" және "ж" пайда болған дәл осындай оқиға. Балалар өздерін қалай үйрету керектігін біледі. Менің қызым болды, біз оның ата-анасымен бір аптада бірінші сабаққа келістік, өйткені оның "W" және "F" жоқ. Мен жүріп бара жатқанда, сәбидің өзі сөйлей бастады! Бізге үйренген материалды бекіту ғана қалды, мен оған жаттығуларды үйреттім және оны екі айға бекітуге қалдырдым, өйткені келесі дыбыс ерте болды. Мен ойлағандай, "р" ол да сөйлеуді үйренді.

4. **Бала картавит, Лисп немесе мұрын.** Бұл логопедсіз жасай алмайтын жағдайлар. Баланың дыбыстың дұрыс емес моделі бар, ол оған ыңғайлы және өзі күрделіге ауысқысы келмейді және мүмкін емес. Мен Интернетте бейнелер мен мақалаларға толы екенін білемін, "р" - ді өзіңіз қалай қоюға болады, бірақ мұны бірнеше рет жасаған кезде қарапайым болып көрінеді. Ескеру қажет көптеген нюанстар бар. Егер сіз тырыссаңыз және ештеңе шықпаса, логопедке хабарласыңыз. Теріс тәжірибе балада найзағай жылдамдығымен бекітіледі. Бұл логопедтің жұмысын қиындатып, ұзартуы мүмкін. Егер сіздің отбасыңызда немесе жақын ортаңызда картавит, сыбырлайтын немесе мұрнын тартатын адам болса, балаңыздың сөйлеуін мұқият қадағалаңыз. Ол бұл әдетті қабылдауы мүмкін.

5. **Егер бала жақсы сөйлесе және сөйлеу дамуында күрт кері кете бастаса.** Сұрақтар жоқ, сіз логопед пен невропатологқа баруыңыз керек. Мұнда ауыр бұзылулар болуы мүмкін, әсіресе егер оның алдында қандай да бір жарақат болса.

Әрине, бұл отбасында ағасы немесе әпкесі пайда болған және бала кішірейтетін сөздерді көбірек қолдана бастаған және дыбыстарды жұмсарта бастаған жағдайларға қатысты емес, осылайша ата-анасының назарын өзіне аударғысы келеді.

Сонымен, егер сіз логопедке баратын болсаңыз, оған келесі балалар дәрігерлерін қабылдағаннан кейін келген дұрыс екенін есте сақтаңыз: ортодонт тіс дәрігері (тістердің дұрыс өсіп жатқанын, оларға жеткілікті орын бар-жоғын, жақтың жағдайын тексеретінін айтады), невропатолог (менің төрт жарым жасар қызым бар еді, ол іс жүзінде сөйлеспеді, тек өз жолында; барлығы ата-аналарына айтты, олар айтады, олар айтады, анам батасын алып, невропатологқа барды-ауыр босанғаннан кейін кейбір ми құрылымдары ешқашан қалыптаспаған, инъекция курсы ғажайыптар жасады, сондықтан мен онымен ұзақ және нәтижесіз айналыса аламын), отоларинголог (құлақ, Құлақ, тамақ, мұрын-сөйлеудегі ең маңызды органдар), психиатр да жақсы болар еді, бірақ біздің қоғамда мұндай дәрігерлер қорқынышпен қарайды, сондықтан сіз балалар психотерапевтіне бара аласыз. Осылайша, осы мамандардан кейін логопед сіздің балаңыздың сөйлеуінің дамуының нақты бейнесін жасай алады. Күмән болмайды және логопед қажет болған жағдайда нақты ұсыныстар бере алады.

Есіңізде болсын: логопедияда уақыт - басты жау. Мәселе неғұрлым тезірек анықталса, оны жою және жаңа қиындықтардың алдын алу оңайырақ болады. Дыбысты қою қиын емес, оны бұрыннан қалыптасқан сөйлеуге енгізу, әдеттен арылу қиын. Кез-келген қарапайым сөйлемде "к" - ді "л" - ге ауыстырып көріңіз. Бұл кезде сіздің миыңыз әдетпен күресуде өте белсенді болады, бірақ сіз ересексіз, сізде бірдеңе жасауға мотивация мен қабілет бар, балаларда бұл жоқ, бірақ көп жылдық тәжірибе жоқ.

Барлығы уақытында болуы маңызды! Сөйлеуге асықпаңыз, барлық кезеңдерден біртіндеп өтіңіз. Тым ерте сөйлей бастаған бала көбінесе эмоционалды тұрақсыз, өйткені сөйлеуге дейін нәрестелерде эмоционалды сала қалыптасады. Бір жыл ішінде кішкентайыңыздың сіздің сүйіспеншілігіңіз бен қамқорлығыңызға сенімді болу үшін оның тілектерін болжаңыз! Ата-ананың балаға деген көзқарасы оның жасына байланысты өзгеруі керек. Жылына қолайлы нәрсе үшеуінде қабылданбайды. Бірге дамыңыз, өйткені сіздің балаларыңыз қайтадан балалық шақта өмір сүруге, сиқыр мен жеңіл-желпі әлемге еруге мүмкіндік береді.

Баланың сөйлеу дамуында қандай да бір ауытқулар немесе артта қалулар болса, логопедке бару ұсынылады:

- **Үш жасқа дейін.** Қарым-қатынас тек жылау және жест-ишара арқылы басым болады, бала қарапайым сөйлем құра алмайды, өзіне таныс сөздерді қолданбайды, оған қашан жүгінетінін түсінбейді. [1](#)
- **Төрт жасқа дейін.** Баланың дыбыстарды шығаруда қиындықтары бар және/немесе кейбір дыбыстарды басқалармен алмастырады, сөйлеу анық емес және бұлыңғыр, сөздердегі буындардың ретін шатастырады. [1](#)
- **Бес-алты жасқа дейін.** Мектеп жасына дейінгі бала сөйлемді дұрыс жасамайды, предлогтарды қалай қолдану керектігін түсінбейді немесе аяқталуы туралы келіспейді, жеке дыбыстарды дұрыс айтпайды. [1](#)
 - **Кез келген жаста.** Бала кідіріспен сөйлей бастады, оған жасына сәйкес келетін қарапайым өлеңді үйрену қиын, ол қысқа әңгімені есте сақтап, қайталай алмайды. [51](#)

Баланың сөйлеуінің дамуы жас нормаларына сәйкес келе ме, жоқ па, оны кәсіби бағалау болашақта ауыр сөйлеу бұзылыстарының алдын алуға көмектеседі.